

Utbildningsdepartementet
Skolenheten

Vår referens/dnr:
27/2017

Er referens/dnr:
U2017/01031/S

2017-05-31

Remissvar

Promemorian Möjlighet att använda en särskild kvot vid placering i kommunala skolor

Föreningen Svenskt Näringsliv har fått möjlighet att lämna synpunkter på ovan nämnd promemoria. Svenskt Näringsliv avstyrker förslaget och anför därutöver följande:

Få idéer är så rotade i det svenska medvetandet som tanken om den blandade skolan, där barn från olika samhällsgrupper möts. Här finns ett egenvärde. Men svenska skolor har alltid varit mer eller mindre uppdelade, även om skillnaderna har ökat på grund av den ökade boendesegregationen. Inte minst har de senaste årens invandring bidragit till utvecklingen. Tio procent av skolorna har tagit emot hälften av de nyanlända eleverna, skriver Skolverket i en rapport. Vi befärar att detta bland annat har sin grund i det faktum att många kommuner placerat nyanlända elever i en skola utan att informera dessa om att det finns ett fritt skolval i Sverige.

Kombinationen av boendesegregation och skolans närhetsprincip låser många familjer i en situation som de själva inte kan påverka. Skollagen är utformad så att föräldrarna har möjlighet att lämna önskemål om vilken skola deras barn ska gå i, men de blir bara tilldelade en plats om önskemålet inte medför att "en annan elevs berättigade krav på en placering vid en skolenhet nära hemmet åsidosätts". Innebörden är att valfriheten i kommunala skolor bara existerar om det finns platser över.

Svenskt Näringsliv har deltagit aktivt i debatten om kommit med många förslag. Några exempel är ett aktivt skolval, en resursfördelning som i större utsträckning tar hänsyn till elevernas förutsättningar och bättre planering från kommunernas sida så att skolornas upptagningsområden blir mer blandade. Detta är också förslag som tas upp i Skolkommissionens betänkande där de bl a föreslår att ett aktivt skolval ska införas.

I promemorian föreslår regeringen att kommunerna vid placering av elever i skolenheter ska få undanta vissa platser till en särskild kvot "enligt grunder som kommunen beslutar". Kvoten får omfatta högst fem procent av platserna på skolan. Det finns inga villkor för hur, när och varför kommunen ska få skapa en särskild kvot, men kommunen får inte omplacera barn mot

föräldrarnas vilja.

Det är viktigt att slå fast vad regeringen inte föreslår: det handlar inte om en särskild kvot för nyanlända elever. En sådan reglering skulle sannolikt strida mot diskrimineringslagstiftningen. I stället föreslår regeringen att kommunerna ska kunna fördela elever utifrån socioekonomisk bakgrund, t.ex. föräldrarnas utbildning, inkomst och arbetsmarknadsdeltagande, samt vilket bostadsområde familjen bor i.

Svenskt Näringsliv avstyrker förslaget. Vår utgångspunkt är att föräldrarnas val ska vara vägledande. En mer jämn fördelning av nyanlända elever är en lovvärd ambition, men regeringens förslag går inte ut på detta. Förslaget handlar om kvoter baserade på elevernas socioekonomiska bakgrund. Förslaget ger därför kommunerna en möjlighet att godtyckligt omfördela elever. Vi ser också en överhängande risk för att den tillfälliga lagen blir permanent och att kvoten stegvis kommer att utökas. Förslaget om att införa en särskild ospecificerad kvot torde inte vara förenligt med införandet av ett aktivt skolval.

Vi vänder oss även mot regeringens beskrivning av den populära "A-skolan" med höga resultat och den socioekonomisk utsatta "B-skolan" med låga resultat. Intrycket som förmedlas är att vissa skolor och elever skulle vara predestinerade till att misslyckas.

Utgångspunkten måste vara att alla elever och skolor ska mötas av höga, positiva krav och förväntningar. Maria Jarls forskning visar att det är hur arbetet organiseras som är avgörande för vilka studieresultat en skola når, oavsett hur elevunderlaget ser ut. En ny studie från forskare vid universiteten i Linköping och Stockholm visar även att skolkamraternas bakgrund har mycket liten påverkan på elevers betyg.

FÖRENINGEN SVENSKT NÄRINGSLIV

Fredric Skälstad